

Positief pedagogisch klimaat stimuleren: aan de slag met www's

Leren vanuit positieve emotie levert meer op

Anouke Bakx

Als kinderen goed in hun vel zitten, staan ze meer open voor contacten met anderen én kunnen ze beter leren. Kort samengevat is dat de strekking van de vele studies die zijn uitgevoerd door Barbara Fredrickson (2003). In de negentiger jaren van de vorige eeuw is zij gestart met wetenschappelijk onderzoek naar positieve emoties. Uit haar onderzoek en dat van vele 'volgers' blijkt dat positieve emoties bijdragen aan het welbevinden en dat positieve emoties zelfs fysieke veranderingen teweeg brengen, die positief bijdragen aan de gezondheid. Ze heeft de zogeheten broaden-and-build theorie ontwikkeld. Deze theorie gaat over de vorm en functie van een set van positieve emoties, zoals plezier, interesse en tevredenheid. De kern van haar theorie is dat dit soort positieve emoties zorgen voor het tijdelijk 'verbreden' (broaden) van de gedachten en acties. Mensen die positieve emoties ervaren, staan (tijdelijk) meer open voor nieuwe ervaringen, leren en voor het aangaan van positieve contacten. In dit kader spreekt zij over 'verbrede mindsets'. Blij, positief gestemde kinderen, zijn beter in staat tot leren.

Positief pedagogisch klimaat

In mijn nieuwe boek 'De pedagogisch sensitieve leraar: werken aan brede opbrengsten', ga ik onder andere in op het werken vanuit een positief pedagogisch klimaat. Een positief klassenklimaat vergroot de sociale verbondenheid met de leerkracht en medeleerlingen, draagt bij aan het welbevinden van leerlingen én uiteindelijk resulteert dat in een goede ontwikkeling. In het onderstaande kader staat een voorbeeld van een oefening die je in de klas kunt gebruiken in het kader van een positief pedagogisch klimaat: het werken met www's ('what went well'). Deze oefening is afkomstig van professor Martin Seligman. Hij heeft, net als Barbara Fredrick-

son, aangetoond dat kinderen die positieve emoties ervaren meer en beter leren. De www-oefening is een methodiek die zij hiervoor gebruiken.

Werken met www's met kleuters door leraar i.o. Gijs de Kort

Www-oefening voor een positief pedagogisch klimaat

De www-oefening is erop gericht om leerlingen positief te positioneren. Dat houdt in dat ze vanuit een open, onderzoekende houding leersituaties en interactiesituaties tegemoet treden. Het is vooral belangrijk om hier consequent, dus elke dag, aandacht aan te besteden. De kans is het grootst dat er positieve effecten ontstaan van

het werken met www-tjes als je in de opstart van de schooldag een vast moment hiervoor plant.

Concreet werkt www als volgt:

- vraag aan de leerling 'Wat ging er goed', dit kan van alles zijn, uiteenlopend van 'Ik heb gezellig buiten gespeeld met Nikki', tot 'Ik heb voor het eerst durven afspreken en vond het leuk' tot 'Ik heb gisteren mijn bord leeg gegeten en daar ben ik trots op';
- laat de leerlingen hun www opschrijven in een speciaal www-schriftje (oudere leerlingen) of vertellen of tekenen (jongere leerlingen);
- let erop dat de www in de ik-vorm geformuleerd wordt.

In een gesprekskring, of spelvorm kan elke leerling zijn of haar www noemen: zo kan er bijvoorbeeld overgegooid worden met een bal en geroepen worden: 'mijn www is... en ik geef 'm door aan Pieter!' net zo lang tot elke leerling aan de beurt is gekomen. Er kunnen www-briefjes gemaakt worden die in een koffer, trommel, hoed of iets anders gestopt worden en die door leerlingen eruit gegrabbeld mogen worden. Www's hoeven niet klassikaal

besproken te worden; ook het werken met schriftjes leidt tot een positief resultaat.

Je kunt gebruik maken van het www-formulier, dat je kunt vinden op <http://www.coutinho.nl/ps-leraar>. Klik op hoofdstuk 6 om het formulier te downloaden.

Bronnen

- Fredrickson, B. L. (2003). The value of positive emotions. *American Scientist*, 91, 330-335.
- Seligman, M.E.P. (2012). *Flourish: A visionary new understanding of happiness and well-being*. Simon en Schuster.

Anouke Bakx werkt als lector Leren & Innoveren aan Fontys Hogeschool Kind en Educatie. Ze is auteur van *De pedagogisch sensitieve leraar: werken aan brede opbrengsten*. Een uitgave van Coutinho.

